

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **B. P.**

skazanej z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 25 czerwca 2020 r.,
kwestii przyjęcia wniosku skazanej o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 26 listopada 2018 r., w
sprawie II AKa (...), zmieniającym częściowo wyrok Sądu Okręgowego w L. z dnia
11 września 2017 r., w sprawie IV K (...),
na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej
bezzasadności.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w L. z dnia 11 września 2011 r., w sprawie IV K (...), uznano B. P. za winną przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. polegającego na tym, że w okresie od lipca 2010 r. do listopada 2010 r. w R. , woj. (...), w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadziła A. i V. małż. R. w błąd co do zamiaru uiszczenia należności za sprzedaż P. P. nieruchomości położonych w B. gm. W. o łącznej powierzchni 11 hektarów 55 arów 98 metrów kwadratowych i doprowadziła ich do niekorzystanego rozporządzenia mieniem, za który skazano ją na karę 5 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 300 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej

stawki na kwotę 50 zł. Dodatkowo Sąd orzekł tytułem środka karnego obowiązek solidarnego (wraz z współoskarżonym) naprawienia szkody wyrządzonej przypisanymi przestępstwami poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych kwoty 571 000 zł (k. 1404 – 1405 akt IV K (...)).

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy B. P. , wyrokiem z dnia 26 listopada 2018 r., w sprawie II AKa (...), Sąd Apelacyjny w (...) zmienił zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonej w ten sposób, że przyjął, iż podstawę prawną rozstrzygnięć zawartych w wyroku stanowią przepisy Kodeksu karnego w brzmieniu sprzed nowelizacji wprowadzonej ustawą z dnia 27 września 2013 r., a nadto orzeczoną wobec oskarżonej karę obniżył do lat trzech, zaś w pozostałym zakresie utrzymał zaskarżony wyrok w mocy (k. 1592 akt IV K (...)).

Postanowieniem z dnia 27 listopada 2019 r., III KO 33/19, Sąd Najwyższy oddalił wniosek obrońcy skazanej o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 26 listopada 2018 r., w sprawie II AKa (...), zmieniającym częściowo wyrok Sądu Okręgowego w L. z dnia 11 września 2017 r., w sprawie IV K (...) (k. 1672 – 1676 akt IV K (...)).

Po rozpoznaniu kasacji obrońcy skazanej, Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 28 stycznia 2020 r., III KK 253/19, oddalił ją jako oczywiście bezzasadną (k. 1677 – 1681 akt IV K 214/14).

W dniu 26 marca 2020 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek B. P. o wyznaczenie obrońcy z urzędu „do wznowienia sprawy IV K (...) Sądu Okręgowego w L. z uwagi na materiał dowodowy oczyszczający oskarżonych i wyrażnie na ich matactwa i składnie fałszywych zeznań przez oskarżycieli R. V. i A.”. Skazana odniosła się do wcześniejszego postępowania w przedmiocie wznowienia postępowania, wskazując, że wyznaczony obrońca sporządzając wniosek „mimo posiadanej wiedzy o znaczących dowodach w sprawie nie ujął ich we wniosku”, czym działał na jej szkodę (k. 2 akt III KO 24/20).

Przewodniczący III Wydziału Izby Karnej Sądu Najwyższego zarządzeniem z dnia 30 marca 2020 r. polecił skazanej udzielenie, w terminie 7 dni, informacji jakie to okoliczności, wskazane w art. 540 k.p.k., art. 540a i b k.p.k. mają stanowić podstawę wniosku o wznowienie postępowania, pod rygorem nierozpoznania wniosku o ustanowienie obrońcy z urzędu i skierowania wniosku na posiedzenie

w trybie art. 545 § 3 k.p.k. w przedmiocie odmowy przyjęcia wniosku (k. 6 – 7 akt III KO 24/20).

W odpowiedzi na powyższe zobowiązanie, skazana w piśmie z dnia 14 kwietnia 2020 r. (data wpływu do SN – 24 kwietnia 2020 r.) przytoczyła szereg okoliczności i dowodów, które w jej ocenie wskazują na konieczność wznowienia postępowania. Skazana wniosła o wznowienie postępowania, ponieważ „padała ofiarą oszustwa, co udokumentuje materiałem rzeczowym i nowymi dowodami, które ujawniły się i które ciągle się ujawniają” (k. 12 – 18 akt III KO 24/20).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek skazanej jest oczywiście bezzasadny i w związku z tym należało odmówić jego przyjęcia bez podejmowania dodatkowych czynności w postaci wcześniejszego rozpoznania wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu.

Przepis art. 545 § 3 k.p.k. przewiduje możliwość odmowy przyjęcia wniosku niepochodzącego od osoby wymienionej w § 2 (adwokata, radcy prawnego albo radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej) bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność.

Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, w art. 545 § 3 k.p.k. ustawodawca sformułował obowiązek dokonywania kontroli wniosku o wznowienie postępowania z punktu widzenia jego ewentualnej oczywistej bezzasadności. Dla tej kontroli decydująca jest sama treść wniosku o wznowienie, który może być oczywiście bezzasadny z różnych powodów, na co wskazuje użyte w art. 545 § 3 k.p.k. wyrażenie "w szczególności". Ta oczywista bezzasadność wynikać więc może choćby z tego, że we wniosku wskazano podstawy wznowienia, które nie są przewidziane w ustawie albo z tego, że w ogóle nie wskazano żadnych podstaw wznowienia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2015 r., II KO 49/15, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2018 r., III KO 25/18).

Wniosek złożony przez B. P. jest oczywiście bezzasadny, gdyż w istotnej części odwołuje się do okoliczności, które były już przedmiotem rozpoznania w postępowaniu w sprawie III KO 33/19, zaś w pozostałej części wskazuje na fakty

lub dowody, które nie mogą być uznane za „nowe fakty lub dowody” w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Już w tym miejscu należy też zaznaczyć, że skazana podnosi we wniosku zarzuty dotyczące oddalenia wniosków dowodowych, które były przedmiotem rozpoznania w kasacji uznanej za oczywiście bezzasadną przez Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 28 stycznia 2020 r. w sprawie III KK 253/19.

W istocie w złożonym wniosku (a dokładnie piśmie z dnia 14 kwietnia 2020 r.) skazana B. P. podjęła ponowną próbę zakwestionowania poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych co do przypisanego jej prawomocnym wyrokiem czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. Skazana w rzeczywistości nie wymieniła żadnych nowych faktów lub dowodów, które wskazywałyby, chociażby *prima facie*, na ziszczenie się przesłanek wznowienia postępowania z art. 540 § 1 pkt 2 a k.p.k.

W pierwszej kolejności skazana ponownie zanegowała wiarygodność zeznań A. i V. małżonków R. , co w żaden sposób nie może być uznane za przesłankę do wznowienia postępowania karnego. Skazana powołuje się też na to, że ww. zostali skazani prawomocnym wyrokiem za składanie przez nich fałszywych zeznań. Ta okoliczność znajduje potwierdzenie w treści odpisu wyroku Sądu Rejonowego w R. z dnia 20 marca 2019 r., sygn. akt II K (...), oraz odpisu wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 19 września 2019 r., sygn. akt XI Ka (...) (k. 26 – 28, k. 41 akt III KO (...) – odpisy wyroków). Co jednak istotne, czyny przypisane A. R. i W. R. w żaden sposób nie dotyczą składania zeznań w postępowaniu, o którego wznowienie skazana wnioskuje. Dotyczą one zachowań z 2016 r., kiedy to zeznając w innym postępowaniu karnym A. i V. R. złożyli fałszywe zeznania. Te okoliczności czynią argumentację skazanej oczywiście bezzasadną.

Skazana w swoim wniosku wskazała również na potrzebę przesłuchania dyrektora Banku Spółdzielczego w W. , nie konkretyzując tej osoby i nie wskazując jej imienia i nazwiska. Jednocześnie przytoczyła szereg faktów, na okoliczność których miałby zeznawać „dyrektor BS”. Zauważyć należy, że część z nich nie dotyczy przedmiotu prawomocnie zakończonego postępowania, np. te dotyczące osoby A. S. i jego kontaktów z pokrzywdzonymi, czy losów sprzętu z gospodarstwa rolnego, egzekucji komorniczej. Na marginesie zaznaczyć należy (w kontekście podniesionej argumentacji), że wniosek dowodowy B. P. o dopuszczenie dowodu z

przesłuchania A. S. złożony w dniu 22 listopada 2018 r. na rozprawie odwoławczej, został oddalony przez Sąd Apelacyjny na podstawie art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. (k. 1539v., k. 1540). Argumenty dotyczące sytuacji majątkowej małżeństwa R. były już przedmiotem ustaleń faktycznych, wszystkie kwestie związane z problemami finansowymi, udzielaniem kredytu, finansowaniem działalności rolniczej, zostały wyjaśnione przez Sądy orzekające w tej sprawie. Nie są to zatem nowe fakty lub dowody w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k.

Kolejną okolicznością, która miała w ocenie skazanej uzasadniać wznowienie postępowania, było nieprzesłuchanie G. R. w toku procesu. W poprzednim postępowaniu wznowieniowym prowadzonym pod sygn. akt III KO 33/19, skazana „sygnalizowała” ten dowód (pismo z 7 sierpnia 2019 r. - k. 34 akt III KO 33/19) a Sąd Najwyższy odniósł się do wniosku skazanej o powołanie na świadka G. R. w postanowieniu z dnia 27 listopada 2019 r., toteż nie ma powodu ponownie przytaczać zawartej tam argumentacji. W przedmiotowym postępowaniu skarżąca ponowiła swój wniosek, z tym, że sprecyzowała okoliczności, na jakie miałby zostać przeprowadzony dowód z zeznań świadka G. R. . Trzeba jednak stwierdzić, że wskazany przez skazaną dowód nie jest „nowym faktem lub dowodem” w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Kserokopia pisma podpisanego przez G. R. zatytułowanego „Wniosek o powołanie na świadka w sprawie” wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w dniu 26 listopada 2018 r., o godz. 9.25, a zatem przed ogłoszeniem wyroku, które miało miejsce w tym samym dniu o godz. 12.40. Pismo to zostało dołączone do pisma B. P. (k. 1541, k. 1542 – 1543 akt IV K (...)). W protokole ogłoszenia wyroku umieszczono zapis, że „po zamknięciu przewodu sądowego do akt sprawy wpłynęły w dniu 23 i 26 listopada 2018 roku wyjaśnienia oskarżonej na piśmie, które są powtórzeniem jej dotychczasowych wyjaśnień złożonych w sprawie, pismo zawierające wniosek o przesłuchanie jej w charakterze świadka na okoliczności, które były przedmiotem jej wyjaśnień, a nadto wniosek dowodowy, który zważywszy na jego treść i formę nie kwalifikuje się do rozpoznania (kserokopia, nie wiadomo od kogo pochodzi). Sąd postanowił stwierdzić, że przedłożone dokumenty nie stanowią podstawy do wznowienia przewodu sądowego” (k. 1591). Sąd II instancji dysponował oświadczeniem osoby podpisującej się jako G. R. , która sama wniosła o jej przesłuchanie. Zauważyć

należy, że pismo zostało sporządzone w dniu 25 listopada 2018 r., a zatem gdy Sąd II instancji oddalił wszystkie wnioski dowodowe złożone przez skazaną i jej obrońcę, zakończył postępowanie dowodowe i zamknął przewód sądowy. Skazana wcześniej nie wnioskowała o przesłuchanie tej osoby podczas gdy z uwagi na treść pisma trudno uznać by nie posiadała wiedzy o tym „dowodzie”, skoro G.R. był świadkiem zawarcia aktów notarialnych, co sam wprost podnosi w przedmiotowym piśmie. Zauważyć należy, że fakty, o których wiedzę mógłby posiadać G. R. , tj. okoliczności towarzyszące podpisaniu aktów notarialnych, zostały po analizie kompleksowego materiału dowodowego wyjaśnione przez Sądy orzekające w sprawie.

W ocenie Sądu Najwyższego nie sposób uznać za „nowy” dowód zeznań D. R. , skoro wniosek dowodowy o przesłuchanie tego świadka został oceniony i oddalony w toku postępowania przed Sądem Okręgowym (na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2017 r. – k. 1136, k. 1186 – akt IV K (...)). Brak jest również podstaw do zaakceptowania stanowiska skarżącej, która odwołuje się do niesprecyzowanych dowodów takich jak: „wskazani przez Urząd Gminy w W. pracownicy”, czy „notariusz w L.”. Po pierwsze, skazana nie wskazała, jakie to dokładnie osoby, po wtóre, okoliczności, na jakie miałyby zostać przesłuchane te osoby, pozostają bez związku z przedmiotową sprawą. Z kolei dowód z zeznań R. M. był przeprowadzany w toku postępowania, zaś skazana po prostu inaczej ocenia zeznania tego świadka niż uczynił to Sąd.

Domagając się wznowienia postępowania karnego skazana złożyła również wniosek o przesłuchanie A. Ż. na okoliczność fałszywych zeznań składanych w jej sprawie przez pokrzywdzonych R. a dotyczących jego osoby. Trzeba zauważyć, że podobny wniosek był już przedmiotem rozpoznania na etapie postępowania odwoławczego w sprawie IV K (...). Sąd Apelacyjny nie uwzględnił wniosku skazanej (k. 1539, k. 1540). Nie sposób zatem przyjąć, że wnioskując o przesłuchanie A. Ż. skazana przedstawiła „nowy fakt lub dowód”.

Podsumowując stwierdzić należy, że wnioskodawczyni odwołuje się do okoliczności, które były już przedmiotem rozpoznania w toku postępowania odwoławczego, jak i postępowania zainicjowanego jej pierwszym wnioskiem o wznowienie postępowania. Pomimo obszerności argumentacji, B. P. nie wskazała

na żadne okoliczności, które świadczyłyby o tym, że w sprawie pojawiły się nowe fakty lub dowody w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Zamiast tego skazana po raz kolejny usiłowała podważyć ocenę materiału dowodowego pozyskanego w sprawie, przeprowadzoną w toku postępowania, weryfikowaną przecież przez rozpoznanie zarówno zarzutów apelacyjnych, jak i kasacyjnych.

Wobec tego, że wniosek skazanej okazał się oczywiście bezzasadny, należało odmówić jego przyjęcia na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

Z tych względów postanowiono jak na wstępie.